

A VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár hírlevele

VERITAS

Történetkutató Intézet és Levéltár

Tartalom

- **VERITAS-est**
- **Hírek**
- **Olvasnivaló:**
  - *A „magyar Gutenbergek” olvasmány- és könyves élményei II. – Kner Imre*
  - *Rákóczi és bujdosó társainak újratemetése - az 1906. évi miniszterelnöki programtervezet tükrében*
  - *A Bilkei Pap Zoltán ügy: egy másik „konstrukció” 1981-ben*
- **Cikkajánló**
- **Adatkezelési tájékoztató**

VERITAS-EST

[Subscribe](#)[Past Issues](#)[Translate](#) ▼

következő beszélgetését. Az eseményt **Dr. habil. Ujváry Gábor** főigazgató-helyettes moderálja, a beszélgetés résztvevői: **Dr. Gecse Géza**, történész, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem oktatója, valamint intézetünk tudományos főmunkatársa, **Dr. Hammerstein Judit**.

MEGHÍVÓ

**A
VERITAS**
Történetkutató Intézet és Levéltár
tisztelettel meghívja a

VERITAS-ESTEK

történelmi vitasorozat **101.** programjára, amelynek témája:
Magyarok és az első világháborús szibériai hadifogság

A beszélgetés résztvevői:

Dr. Gecse Géza
történész
Nemzeti Közszolgálati Egyetem

Dr. Hammerstein Judit
tudományos főmunkatárs
VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár

Moderátor:

Dr. habil. Ujváry Gábor
általános és tudományos főigazgató-helyettes
VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár

 2025. november 4. (kedd), 18.00

 1093 Budapest, Zsil utca 2–4.

 <https://veritasintezet.hu>

 @veritastortenetkutatoiintez7701

 Nemzeti
Kulturális
Alap

[Az est ezen a linken is követhető](#)

HÍREK

Prof. Dr. Szakály Sándor 2025. október 11-én átvette a Károli Gáspár Református Egyetem Szenátusa 90/2025 (VI. 26.) sz. határozata értelmében neki ítelt Pro Universitate díjat.

Olvasnivaló

A „magyar Gutenbergek” olvasmány- és könyves élményei II. – Kner Imre

A 20. századi magyar nyomdászat, könyvkiadás és könyvművészet megújítójaként és egyik kiemelkedő alakjaként ismertté vált Kner Imrének (1890–1944/45?) édesapjához hasonlóan szintén könyvek között ringatták a bölcsőjét. Kiskorától kezdve nyomtatványokkal volt körülvéve, és ismerte a műhely minden szegletét. Legidősebb lévén Kner Imre töltötte a legtöbb időt nagypapjával, gyakran elkísérte a vásárokra, hogy segítsen neki az árusításban. Hogy mely könyvek kerültek a kezébe, azt édesapjához, Kner Izidorhoz hasonlóan az ő esetében is az határozta meg, milyen kiadványokat vittek Kner Sámuelhez bekötésre, és milyen olvasmányokat árult műhelyében vagy fából készült kinyitható tékájában a Gyoma vonzaskörzetébe tartozó békés megyei falvak, községek vásárain. Kner Imre olvasóvá válásában is fontos szerepük a krajcáros ponyvafüzeteknek. Neki is, mint generációkon át oly sok fiatalnak a rablásokról és gyilkosságról szóló, nagy népszerűségnek örvendő kalandos haramiatörténetekből kerültek ki első gyerekkori olvasmányai, az olcsó füzetek fametszetes illusztrációi formálták vizualitását.

Kép forrása: Kner Imre: Székely Aladár felvétele az olvasó Kner Imréről / *Könyv a könyvről*. Gyoma, Kner Izidor, 1912

[Farkas Judit Antónia teljes cikke itt olvasható el](#)

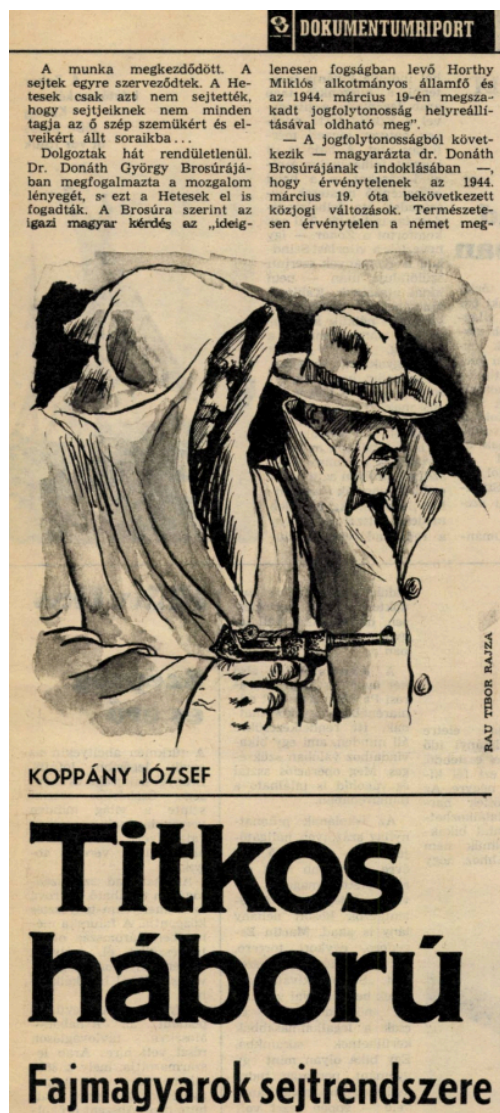

Rákóczi és bujdosó társainak újratemetése - az 1906. évi miniszterelnöki programtervezet tükrében

II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazahozataláról az 1906. évi XX. törvénycikk rendelkezett, e jogszabályt a [Mindennapi történelem rovatban](#) korábban mutattuk be. Alábbi összefoglalásunknak egyetlen, ám annál különlegesebb dokumentum a forrása: egy olyan korabeli, főrendiházi írományokban fellelt anyag, amely még jövő időben foglalkozik az újratemetési ceremóniával. Wekerle Sándor miniszterelnök ugyanis 1906. október közepén a főrendiház elnökéhez címzett átiratában kérte, hogy a főrendiház testületileg vegyen részt a budapesti díszbevonuláson és istentiszteleten, az orsovai, kassai és késmárki ünnepségeken pedig – az önként jelentkezőkön kívül – egy kijelölendő küldöttségi elnök vezetésével öt taggal legyen képviselve. A miniszterelnöki átirathoz melléklet is volt csatolva; az abban foglalt programtervezet – úgy is mondhatnánk, hogy a törvény végrehajtási dokumentuma – alapján foglalkozunk a négynapos, akkor még jövőbeli eseménysorozattal.

Kép forrása: Fortepan / Jurányi Attila

[Hollósi Gábor teljes cikke itt olvasható el](#)

A Bilkei Pap Zoltán ügy: egy másik „konstrukció” 1981-ben

Amennyiben létezik a XX. századi magyar történetírásban állatorvosi ló, akkor az minden bizonnyal Bilkei Pap Zoltán halálának ügyében keresendő. Máig rengeteg vita övezi ezt az egész kérdést. Ugyanakkor úgy tűnik, hogy a per megoldókulcsához szolgáló nyomokat könnyen megtalálhatjuk a Kádár-korszak sajtóanyagaiban is. Ebben a cikkemben ennek igyekeztem

kémhistóriáknak. Ezt a sajtóterméket a Kultúrkapcsolatok Intézete adta ki. Ebben a lapban, mondhatni szórakoztató irodalmi anyagként, egyfajta sorozatként kezdték közölni Koppány József írását, amelyet úgy publikáltak, mint egy dokumentumgyűjteményt és történeti visszapillantást. Ezen nem kell csodálkoznunk, valós történeti dokumentumokból ugyanis csak az derült volna ki, hogy milyen törvénysértésekkel verték szét a kommunisták hatalomra jutását akadályozó pártokat..

Kép forrása: Arcanum / Ország-világ 1981. január 21.- száma

[Rácz János teljes cikke itt olvasható el](#)

Cikkajánló

Történelem, művelődés, politika

Intézetünk kutatócsoport-vezetője, **Dr. Seres Attila** *Egy történelmi film* nemcsak a szó szoros és átvitt értelmében és **Prof. Dr. Szakály Sándor**, intézetünk **főigazgatója** *Tábornok a Magyar Távíratok Iroda és a Magyar Rádió Rt. élén* című írása található a *Történelem, művelődés, politika* kötetben, melyet Simándi Irén születésnapjára jelentettek meg.

[Seres Attila és Szakály Sándor írása itt olvasható](#)

1848–49 Jelentősége a magyar történelemben

„Az 1848. évi magyar átalakulást joggal nevezhetjük a modern kori Magyarország első (és lényegét tekintve sikeres) rendszerváltásának; sőt ebben a tekintetben szinte unikális jelenség a magyar történelemben. Történetileg rendkívül rövid idő, 1848. március 17. és április 10. között megszülettek az ország addigi közjogi-politikai, illetve társadalmi rendszerét szinte gyökeresen átalakító törvények.” - **Prof. Dr. Hermann Róbert**, intézetvezető írása a a Korunk augusztusi számában található.

[Hermann Róbert írása itt olvasható](#)

A Szent Korona utazása Pozsonyba, az 1825-ös reformkori országgyűlésre

„Az 1825-ös pozsonyi országgyűlés történeti szempontból a magyar reformkor nyitányát jelentette. De elsősorban nem emiatt tartott nagy érdeklődésre számot 200 évvel ezelőtt, hanem mert az országgyűlést összehívó I. Ferenc negyedik feleségét, Karolina Augusztát ekkor koronázták magyar királynévá. Ehhez a magyar koronát Budáról ünnepélyes keretek között Pozsonyba szállították.” - intézetünk főkönyvtárosa, **Dr. Dubniczky Zsolt** írása a Pestbuda.hu fővárosi internetes helytörténeti magazinban olvasható.

[Dubniczky Zsolt írása itt olvasható](#)

Az új adatkezelési tájékoztatónkat [itt tudja elolvasni:](#)

A VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár kizárólag a saját rendezvényeivel és programjaival kapcsolatos meghívók és értesítők küldésére használta fel eddig az Ön személyes adatait (név és e-mail cím), azokat harmadik félnek nem adja át a jövőben sem. Ha nem ért egyet az Ön személyes adatainak (név, e-mail cím) további kezelésével, és a jövőben nem szeretne hírlevél formájában értesülni a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár legújabb híreiről, rendezvényeiről és programjairól, akkor kérjük, hogy jelezze ezt az info@veritas.gov.hu címen! Ebben az esetben véglegesen és helyreállíthatatlanul töröljük Önt az adatbázisunkból. Ha az adatkezeléssel kapcsolatban bármilyen kérdése vagy észrevétele van, akkor forduljon hozzánk az info@veritas.gov.hu e-mail címen.

Bízunk benne, hogy továbbra is figyelemmel kíséri a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár tevékenységét.

Copyright © VERITAS INTÉZET ÉS LEVÉLTÁR

Nem szeretne több hírlevelet kapni? [Ide kattintva iratkozhat le.](#)